

Sygn. akt III CSK 326/18

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Gudowski

w sprawie z wniosku A. B.
przy uczestnictwie M. B., M. L., Z. Z., M. D., X. Y. i W. L. B.
o zmianę stwierdzenia nabycia spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 22 maja 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy A. B. i uczestniczki M. L.
od postanowienia Sądu Okręgowego w N.
z dnia 1 marca 2018 r., sygn. akt III Ca [...],

**odrzuca skargę kasacyjną uczestniczki M. L. i odmawia
przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej A. B.**

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 5 listopada 2013 r. uczestnik A. B. wniósł o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem Sądu Rejonowego w Z. z dnia 14 czerwca 2007 r. Uczestnik podał adres do doręczeń uczestniczki M. L., zamieszkującej w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, pod który zostało wysłane wezwanie do złożenia w ciągu 30 dni odpowiedzi na wniosek i zgłoszenia wszelkich ewentualnych wniosków dowodowych wraz z pouczeniem o treści art. 1135⁵ k.p.c. Zawiadomienie to zostało doręczone uczestniczce (k. 41), a w związku z bezskutecznym upływem wskazanego terminu, pisma przeznaczone dla uczestniczki były dołączane do akt sprawy ze skutkiem doręczenia, w tym również zawiadomienie o rozprawie apelacyjnej (k. 433). Z korespondencji elektronicznej wynika, że uczestniczka stawiała się na przesłuchanie w dnia 22 maja 2015 r. w Konsulacie Generalnym Rzeczypospolitej Polskiej w C., jednak ze względu na to, że nie okazała dokumentu tożsamości, przesłuchanie nie mogło się odbyć.

Postanowieniem z dnia 30 września 2015 r. Sąd Rejonowy w Z. zmienił zaskarżone postanowienie Sądu Rejonowego w Z. z dnia 14 czerwca 2007 r., stwierdzając, że spadek po J. B. nabyły na podstawie testamentu dzieci zmarłego A. J. B., Z. B. Z. i M. M. L. po 1/3 części. Postanowieniem z dnia 1 marca 2018 r. Sąd Okręgowy N. zmienił to postanowienie w ten sposób, że wniosek oddalił.

Reprezentujący uczestnika A. B. pełnomocnik M. K. wniósł w jego imieniu wniosek o sporządzenie uzasadnienia Sądu drugiej instancji w dniu 6 marca 2018 r., a uczestniczka udzieliła pełnomocnictwa temu adwokatowi w dniu 14 czerwca 2018 r.

Od postanowienia Sądu drugiej instancji uczestnik A. B. i uczestniczka M. L. wnieśli skargę kasacyjną, wskazując na występującą w sprawie nieważność postępowania, gdyż uczestniczka nie była skutecznie informowana o postępowaniu i nie mogła skutecznie bronić swoich praw. Ponadto zarzucili naruszenie art. 214 § 1 i 224 § 1 w związku z art. 233 k.p.c. przez niezbadanie, by M. L. była od początku postępowania skutecznie o nim informowana. Ponadto wskazali na istnienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego dotyczącego doręczeń.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna przysługuje stronie tylko wtedy, gdy przed upływem tygodnia od ogłoszenia sentencji zażądała ona doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem. Strona, która zaniechała wystąpienia z takim żądaniem, nie jest uprawniona do wniesienia skargi kasacyjnej (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 1996 r., I PKN 45/96, OSNAPIUS 1997, nr 14, poz. 254). Pełnomocnik uczestniczki wniósł o doręczenie uzasadnienia tylko w imieniu uczestnika A. B., w tej sytuacji zatem skarga kasacyjna uczestniczki M. L. – niepoprzedzona takim wnioskiem – była niedopuszczalna i należało ją odrzucić.

Odnosząc się do skargi kasacyjnej uczestnika A. B. należy stwierdzić, że zgodnie z art. 1135⁵ § 1 k.p.c. strona, która nie ma miejsca zamieszkania lub zwykłego pobytu albo siedziby w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, jeżeli nie ustanowiła pełnomocnika do prowadzenia sprawy zamieszkałego w Rzeczypospolitej Polskiej, jest obowiązana wskazać pełnomocnika do doręczeń w Rzeczypospolitej Polskiej. Uczestniczka tego nie zrobiła, dlatego Sądy prawidłowo dołączały pisma przeznaczone dla niej do akt sprawy ze skutkiem doręczenia, w tym również zawiadomienie o rozprawie apelacyjnej.

Z tych względów o nieważności postępowania nie może być mowy, a w związku z tym nie występuje również przedstawione zagadnienie prawne. Sąd Najwyższy orzekł zatem, jak w sentencji (art. 398⁶ § 3 i art. 398⁹ § 2 k.p.c.).